

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG – THCS VÂN HỒ – HÀ NỘI (21/9/2024)**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU: (4.0 điểm)** Đọc văn bản sau:**Mùa cỏ nở hoa**

Con yêu ơi!

Nếu mẹ là cánh đồng

Con là cỏ nở hoa trong lòng mẹ

Dẫu chẳng đủ rộng dài như sông bể**Vẫn chứa chan ngày nắng dưới mặt trời****Khi đêm về hứng muôn ánh sao rơi****Sương lấp lánh đọng trong ngần mỗi sớm**

Cỏ yêu nhé cứ hồn nhiên mà lớn

Phủ xanh non lên đất mẹ hiền hòa

Rồi một ngày cỏ nở thắm muôn hoa

Cánh đồng mẹ rộn ràng cùng gió mát

Cỏ thơm thảo tỏa hương đồng bát ngát

Và rì rào cỏ hát khúc mùa xuân

Những mạch ngầm trong đất mãi trào dâng

Dòng nước mát ngọt ngào nuôi dưỡng cỏ

Niềm hạnh phúc giản đơn và bé nhỏ

Được bên con mãi mãi đến vô cùng

(Hồng Vũ, Văn học và tuổi trẻ số tháng 3 năm 2019, trang 44)

Thực hiện các yêu cầu:**Câu 1** (1 điểm). Xác định thể thơ của văn bản. Ghi lại các từ láy trong các câu thơ in đậm.**Câu 2** (1.5 điểm). Chỉ rõ và nêu tác dụng của một biện pháp tu từ được sử dụng trong hai câu thơ sau.*Cỏ thơm thảo tỏa hương đồng bát ngát**Và rì rào cỏ hát khúc mùa xuân***Câu 3** (1 điểm). Ghi lại một vài hình ảnh thể hiện tình cảm của mẹ dành con trong bài thơ.

Nhận xét về hiệu quả biểu đạt của các hình ảnh đó.

Câu 4 (0,5 điểm). Mẹ luôn yêu thương con, sát cánh cùng con trên mọi chặng đường đời.

Nhưng có những người con lại không thấu hiểu được tấm lòng của mẹ. Là một người con, theo em, chúng ta cần làm gì để tình cảm mẹ con luôn gắn bó?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm) Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích mười dòng thơ sau bài thơ “Mùa cỏ nở hoa” của Hồng Vũ.

Câu 2 (4,0 điểm) Viết bài văn nghị luận (khoảng 400 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý kiến: Tình yêu thương của mẹ chính là thứ tình cảm vô giá giúp con trưởng thành.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1****Phương pháp giải:**

Dựa vào đặc trưng thể loại

Lời giải chi tiết:

- Thể thơ: Thơ tự do.
- Các từ láy trong đoạn thơ in đậm: chứa chan, lấp lánh.

Câu 2**Phương pháp giải:**

Vận dụng kiến thức đã học về biện pháp nhân hoá, ẩn dụ

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp tu từ được sử dụng:
 - + Nhân hóa: "Cỏ thơm thảo", "cỏ hát".
 - + Ẩn dụ: Hình ảnh "cỏ" là biểu tượng cho người con.
- Tác dụng:
 - + Tạo nên bức tranh thiên nhiên sinh động, tràn đầy sức sống với mùi hương dịu nhẹ và âm thanh êm đềm của cỏ, qua đó gợi lên vẻ đẹp trong trẻo, thuần khiết của người con.
 - + Nhấn mạnh niềm vui, sự rộn ràng và hạnh phúc trọn vẹn của người mẹ khi chứng kiến con trưởng thành giữa tình yêu thương bao la của mình.

Câu 3**Phương pháp giải:**

Đọc và xác định những hình ảnh thể hiện tình cảm của mẹ dành cho con

Lời giải chi tiết:

- Một số hình ảnh thể hiện tình cảm của mẹ dành cho con: "Mẹ là cánh đồng", "chứa chan ngày nắng dưới mặt trời", "sương lấp lánh đọng trong ngân mỗi sớm", "đất mẹ hiền hòa", "cánh đồng mẹ...".
- Hiệu quả biểu đạt:
 - + Các hình ảnh ẩn dụ tinh tế làm nổi bật tình yêu thương sâu sắc, dịu dàng, kiên trì và bền bỉ của mẹ dành cho con.
 - + Qua đó, người đọc cảm nhận được tình mẹ thiêng liêng, bao la như thiên nhiên, luôn âm thầm che chở và nuôi dưỡng con lớn khôn.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Liên hệ thực tế

Lời giải chi tiết:

Là người con, để giữ gìn và vun đắp tình cảm mẹ con, chúng ta cần: luôn yêu thương, thấu hiểu, sẻ chia, kính trọng, biết ơn và quan tâm đến mẹ từ những hành động nhỏ nhất trong đời sống hằng ngày.

PHẦN II. VIẾT**Câu 1****Phương pháp giải:**

Xác định giá trị nội dung, nghệ thuật mười dòng thơ

Chú ý các từ ngữ, hình ảnh đặc sắc

Vận dụng thao tác lập luận, phân tích

Lời giải chi tiết:

Trong bài thơ “Mùa cỏ nở hoa”, Hồng Vũ đã xây dựng những hình ảnh thơ đầy chất tượng trưng để thể hiện tình mẫu tử thiêng liêng, bất diệt. Người con được ví như “cỏ” – mềm mại, bé nhỏ nhưng đầy sức sống. Hình ảnh cỏ “hồn nhiên mà lớn”, “phủ xanh non”, “nở thắm muôn hoa” là biểu tượng cho sự lớn khôn, trưởng thành của con trong tình yêu thương của mẹ. Trong khi đó, người mẹ được ví như “cánh đồng” – bao la, kiên trì, thầm lặng nuôi dưỡng con. Cánh đồng “rộn ràng cùng gió mát”, “mạch ngầm trong đất”, “dòng nước mát” không chỉ là thiên nhiên mà còn là hình ảnh biểu trưng cho tình mẹ dịu dàng, âm thầm nâng đỡ từng bước con đi. Qua thủ pháp ẩn dụ và nhân hóa, bài thơ không chỉ tạo nên nhịp thơ êm ái, ngọt ngào mà còn khắc họa một cách sâu sắc hình ảnh người mẹ giàu đức hy sinh và tình yêu vô bờ bến dành cho con. Tác phẩm là một khúc hát đầy xúc động về tình mẫu tử – nơi con lớn lên trong ngập tràn yêu thương, còn mẹ thì mãi mãi là cánh đồng ôm ấp cỏ thơm nở hoa.

Câu 2**Phương pháp giải:**

Xác định vấn đề cần bàn luận

Liên hệ thực tế

Vận dụng thao tác lập luận, kỹ năng viết bài, tư duy phản biện

Lời giải chi tiết:

Tình mẫu tử luôn là một trong những thứ tình cảm đẹp đẽ, thiêng liêng và sâu sắc nhất trong cuộc đời con người. Ý kiến cho rằng: “Tình yêu thương của mẹ chính là thứ tình cảm vô giá

giúp con trưởng thành” là một nhận định đúng đắn và đầy tính nhân văn, khơi gợi trong mỗi người sự thấu hiểu và trân trọng với tình cảm thiêng liêng ấy.

Tình yêu thương của mẹ là tình cảm thuần khiết, không tính toán, không điều kiện, là nguồn động lực lớn lao giúp con có đủ nghị lực để lớn khôn và bước đi vững vàng trên hành trình đời người. Ngay từ khi sinh ra, con đã được mẹ bao bọc trong vòng tay ân cần, chở che bằng từng giấc ngủ, từng bữa ăn, từng giọt mồ hôi thấm đẫm trên những lo toan thầm lặng. Mẹ không chỉ là người sinh thành mà còn là người thầy đầu tiên dạy con những bài học làm người, là người bạn đồng hành âm thầm sau mỗi thất bại, là nơi chốn bình yên để con tìm về khi cuộc sống quá đổi chông chênh. Tình yêu ấy là nền tảng nuôi dưỡng nhân cách, là ngọn lửa ấm i sưởi ấm tâm hồn con, giúp con mạnh mẽ vươn lên sau mỗi lần gục ngã.

Trong thực tế cũng như trong văn chương, tình mẹ luôn được ví như dòng sông mát lành, như cánh đồng mênh mang nuôi dưỡng sự sống. Bài thơ “Mùa cỏ nở hoa” của Hồng Vũ chính là lời thì thầm dịu dàng của một người mẹ dành cho con, trong đó hình ảnh “cánh đồng” và “cỏ” là ẩn dụ đầy ý nghĩa cho tình mẫu tử thiêng liêng. Cỏ - đưa con thơ dại lớn lên trong sự chở che âm thầm của mẹ - cánh đồng. Từ đó, bài thơ gợi nhắc người đọc về công ơn sinh thành, dưỡng dục không thể nào đo đếm của người mẹ hiền.

Tuy nhiên, trong cuộc sống hiện đại, không ít người con lại vô tâm, thờ ơ, thậm chí đánh mất sự gắn bó với mẹ vì những xô bồ của cuộc sống. Lại có những người mẹ vì hoàn cảnh riêng mà không thể trao trọn tình yêu thương cho con. Điều đó khiến chúng ta càng phải biết trân trọng hơn giá trị của tình mẫu tử khi còn có thể.

Là người con, chúng ta không chỉ cần biết ơn mà còn phải thể hiện lòng biết ơn ấy qua những hành động cụ thể, từ những lời hỏi han giản dị đến sự sẻ chia, đồng hành cùng mẹ trong cuộc sống hằng ngày. Tình cảm ấy sẽ không bao giờ phai nhạt nếu cả mẹ và con cùng gìn giữ và vun đắp bằng sự yêu thương và thấu hiểu.

Tình yêu thương của mẹ chính là món quà vô giá mà cuộc sống ban tặng. Đó là nguồn suối trong lành tưới mát cuộc đời con, là ánh sáng soi đường, là động lực để con trưởng thành và sống tốt hơn mỗi ngày.